

COMPUNEREA ȘI MODUL DE ACȚIUNE A FORȚELOR DE TIP HIBRID

COMPOSITION AND METHOD OF ACTION OF THE HYBRID TYPE FORCES

General-maior (r) prof. univ. dr. Visarion NEAGOE*

Locotenent-colonel drd. Silviu-Stelian BORȘA**

Rezumat: Forțele de tip hibrid își adaptează modul de organizare conform misiunilor pe care urmează să le execute. Acestea determină sarcinile care trebuie executate pentru îndeplinirea misiunii propuse, constituie echipe și organizații care să execute sarcinile respective, fără să țină cont de ierarhiile militare tradiționale, legile războiului sau regulile de angajare. Componenta acestor forțe poate fi extrem de variată. Flexibilitatea este caracteristica cea mai pregnantă, astfel că, în cadrul acestor tip de forțe se pot găsi membri ai organizațiilor militare, ai organizațiilor de insurgenți sau gherilă și ai diferitelor organizații criminale. Între aceste organizații se formează niște legături bazate pe interese comune. Modul acestora de acțiune este, de asemenea, diferit de la un caz la altul, de la o structură la alta, fiind foarte greu de construit o stratagemă standardizată împotriva lor. Totuși, având la bază conflictele de tip hibrid din ultimii 20 de ani, se remarcă niște concepte tactice pe care majoritatea acestor forțe le aplică. Aceste concepte vom încerca să le prezentăm pe scurt în partea a doua a acestui articol.

Cuvinte cheie: război hibrid; organizație militară; insurgenți; gherilă; organizație criminală; convențional; asimetric; sinergie.

---

* Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România, E-mail: visarionneagoe@yahoo.com

** Doctorand la Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, E-mail: borsasilviu1979@gmail.com

Abstract: *The hybrid forces adapt their organization according to the next missions they will carry out. They determine the tasks to be executed in order to fulfill the proposed mission, they set-up teams and organizations that carry out the respective tasks, regardless of traditional military hierarchies, war laws or rules of engagement. The constituents of these forces can be extremely varied. Flexibility is the most important characteristic, so that within these types of forces you can find members of military organizations, insurgent or guerrilla organizations and various criminal organizations. These organizations form links based on common interests. Their manner of action is also different from one case to another, from one structure to another, making it very difficult to construct a standardized stratagem against them. However, based on the hybrid conflicts of the last 20 years, we notice some tactical concepts that most of these forces apply. It is these concepts that we will try to briefly present in the second part of this article.*

Keywords: *hybrid war; military organization; insurgents; guerrilla; criminal organization; conventional; asymmetric; synergy.*

Introducere

Actorii care pot recurge la un război hibrid sunt de natură statală sau non-statală. În ultima perioadă statele puternice aleg, din ce în ce mai des, să recurgă la război hibrid împotriva altor state atunci când situația și condițiile o impun. Un astfel de exemplu este războiul hibrid condus de Rusia împotriva Ucrainei.

Unele forțe armate statale, în special cele aparținând unor regimuri totalitare sau ale unor state cu guvernări defectuoase, pot desfășura concomitent cu acțiunile convenționale și acțiuni asimetrice, în sprijinul îndeplinirii unor obiective militare convenționale. Operațiile majore de tip combatant pot fi exacerbate, perpetuate sau exploatare prin acțiuni asimetrice, în scopul menținerii instabilității prin intermediul insurgenței, terorismului, criminalității și dezordinii sociale.

Actorii non-statali pot fi diferite organizații teroriste sau nu, care la rândul lor pot fi susținute sau nu de diferite state și care pot acționa pe teritoriul unuia sau a mai multor state. Actorii non-statali utilizează acum capacități sofisticate, pot controla populații, teritorii, și pot avea tehnologie militară care în trecut era utilizată numai de forțele armate regulate.

Motivele pentru care se recurge la un astfel de conflict sunt diferite. Aici nu ne referim la motivele pentru care unele state sau organizații aleg

să-și îndeplinească scopurile prin agresiune*, ci ne referim la alegerea acestora de a recurge la o agresiune de tip hibrid. Majoritatea acțiunilor componentelor amenințării hibride se doresc a acționa, în ascuns, pentru realizarea surprinderii și producerea de efecte deosebit de puternice, care pe lângă faptul că produc victime, afectează și emoțional prin crearea de efecte psihologice.

Unele state aleg această variantă pentru a se sustrage acuzațiilor celorlalte state. În majoritatea cazurilor, dacă nu în toate, aceste state nu recunosc implicarea lor în conflictul respectiv. Acest lucru se leagă și de faptul că, componentele amenințării hibride, forțele cu care acționează și acțiunile acestora sunt extrem de greu de identificat și contracarat. Există și organizații care recunosc totuși implicarea lor în astfel de conflicte și revendică atacurile, ca de exemplu organizațiile teroriste de genul Al-Qaida sau Statul Islamic. Aceștia chiar doresc să le fie recunoscute acțiunile pentru a demonstra lumii de ce sunt ei în stare, ce putere au și că dorințele lor trebuie luate serios în considerare. Aceștia acționează, de cele mai multe ori, susținuți de alte state sau organizații care, bineînțeles că, nu vor recunoaște implicarea lor.

Un alt motiv pentru care se recurge la un război hibrid este faptul că se pot îndeplini obiectivele propuse chiar și fără implicarea forțelor armate regulate și fără folosirea conflictului armat. Folosirea forțelor regulate presupune un mare efort financiar din partea statului respectiv și automat recunoașterea acțiunilor sale. De exemplu, un stat poate agresa hibrid un alt stat prin acțiuni cibernetice, informaționale, media, acțiuni psihologice, forțe pentru operații speciale și, de ce nu, psihotronice și geofizice. După cum se poate vedea nu sunt forțe convenționale, dar efectul sinergic ale acestora pot duce la îndeplinirea unor obiective strategice propuse.

Acest tip de amenințare poate avea efect și poate uza o forță mult superioară din punct de vedere tehnologic, numeric și bine pregătită asupra căreia metodele convenționale nu ar da nici un rezultat. Acesta este încă unul din motivele alegerii unui conflict hibrid. Multe state sau organizații nu

---

* Atac împotriva unei persoane sau a unui stat; folosire a forței armate de către un stat sau o coaliție de state împotriva suveranității, integrității teritoriale și independenței politice a unui alt stat; atac asupra persoanelor sau bunurilor; acțiune exterioară care primejduiește echilibrul și integritatea unui sistem viu.

au puterea militară de a lupta împotriva statelor puternice ca SUA sau Rusia, astfel, aleg această variantă cu acțiuni simple, pe mai multe planuri, hărțuind și uzând în permanență aceste forțe mai puternice, în speranța că se va ajunge la o înțelegere, compromis sau pur și simplu forțele respective vor fi retrase din zona respectivă.

Acest tip de conflict se poate duce cu efort financiar mult mai redus decât un război convențional și fără multe pierderi omenești, astfel că, acesta poate fi un alt motiv pentru care se poate alege varianta războiului hibrid. În contrast însă, un război hibrid poate fi și un imens consumator de resurse financiare, dar cu efecte puternice. Astfel că, statele care își permit, antrenează într-un conflict hibrid majoritatea componentelor pe care le au la dispoziție, putând îndeplini astfel, mai multe obiective strategice în același timp sau mai multe obiective de dimensiuni mai mici, care sinergic, vor îndeplini obiectivul strategic propus.

1. Compunerea forțelor de tip hibrid

Forțele de tip hibrid se vor organiza în așa fel încât, obiectivele pe care trebuie să le îndeplinească să corespundă cu resursele avute la dispoziție. Membrii care dau naștere acestui tip de forțe pot fi luați din diferite organizații, în funcție de specificul acțiunilor și interesele comune. În cele ce urmează, vom analiza patru dintre cele mai frecvente tipuri de organizații din care se formează forțele de tip hibrid și anume cele de tip militar, cele de insurgenți, gherilă și criminale, de asemenea, legăturile ce se pot crea între ele dând naștere unor amenințări hibride.

1.1. Organizații militare

Organizațiile militare regulate ale amenințării hibride vor include capabilități convenționale și neconvenționale.

În cadrul forțelor militare regulate ale unui stat-națiune, care este parte din amenințarea hibridă, sunt cuprinse de regulă șase categorii de forțe armate. Acestea includ forțele terestre, forțele navale, forțele aeriene, forțele strategice (rachete cu rază lungă de acțiune și cu proiectil reactiv), forțele speciale și forțe interne de securitate. Forțele interne de securitate pot fi subordonate Ministerului de Interne, mai degrabă decât Ministerului Apărării. În timp de război declarat toate ministerele de stat se pot pune în subordinea unui Comandament Suprem.

Pe lângă capacitățile convenționale specifice forțelor terestre, aeriene și navale, mai sunt utilizate și capacități neconvenționale aparținând forțelor armate, cum sunt armele de distrugere în masă, forțele pentru operații speciale, mijloace psihologice, economice, radioelectronice, cibernetice, informaționale, psihotronice, geofizice.

Înzestrarea organizațiilor militare diferă de la stat la stat, în funcție de posibilitățile financiare ale acestor state și de interesele strategice ale acestora. Majoritatea statelor fac publice înzestrarea acestora în scopul demonstrațiilor de forță și implicit descurajarea acțiunilor altor state. Există o mulțime de date pe internet privind înzestrarea statelor și echipamentele din dotarea armatelor acestora. Fiind cele specifice fiecărei categorii de forțe în parte, nu vom insista asupra acestui aspect, deoarece, cum arătam anterior, înzestrarea acestora este în mare parte cunoscută.

1.2. Organizații de insurgenți

Organizațiile de insurgenți nu au o regulă standard în ceea ce privește organizarea și echiparea. Tipul misiunii, mediul, factorii geografici și multe alte variabile sunt cele care influențează modul de organizare al organizațiilor de insurgenți și celulele subordonate. Structura, personalul, echipamentul și armamentul sunt mixate în funcție de specificul misiunii, ca și mărimea, specialitatea/tipul, numărul lor și tipul structurilor subordonate.

Există câțiva factori care diferențiază structura și capacitățile organizațiilor de insurgenți față de organizațiile de tip gherilă. În timp ce organizația de insurgenți este mai întâi de toate una secretă/ascunsă, cu o structură celulară de tip rețea, organizațiile de gherilă reflectă o structură militară organizată pe batalioane, companii, plutoane și echipe.

La modul general, organizațiile de insurgenți nu dețin armamentul greu și sofisticat pe care îl au organizațiile de gherilă. Armamentul acestora se limitează la armament individual, lansatoare de grenade antitanc, dispozitive explozive improvizate (IED) sau aruncătoare de tipul celui de 82 mm și lansatoare de rachete, model tubular ca cel de 107 mm. În cazul în care aceștia au nevoie de armament mai puternic, le solicită organizațiilor de gherilă sau aceștia din urmă pot executa acțiuni în sprijinul organizațiilor de insurgenți, în funcție de relația care există între cele două tipuri de organizații.

gherilă poate fi afiliată unei organizații militare regulate sau poate fi subordonată acesteia.

1.3. Organizații de gherilă

Organizațiile de gherilă pot fi destul de mari, până la valoarea unei brigăzi, sau mici, până la valoarea unui pluton sau a unei echipe de atac și captură/hărțuire. Structura organizației depinde de mai mulți factori incluzând: factori de mediu, sociologici, demografici, economici precum și de posibilitățile de sprijin din partea altor organizații și state.

O organizație de gherilă poate fi afiliată unor forțe din alte țări decât statul cu care se află în conflict. Unele organizații de gherilă pot constitui componenta paramilitară a unei mișcări insurgente, în timp ce altele pot urmări desfășurarea unui război de gherilă independent sau slab afiliate unei organizații de insurgenți. În figura nr 2 este prezentată, ca exemplu, o variantă pentru o companie de gherilă care acționează în scop de atac/captură/hărțuire.

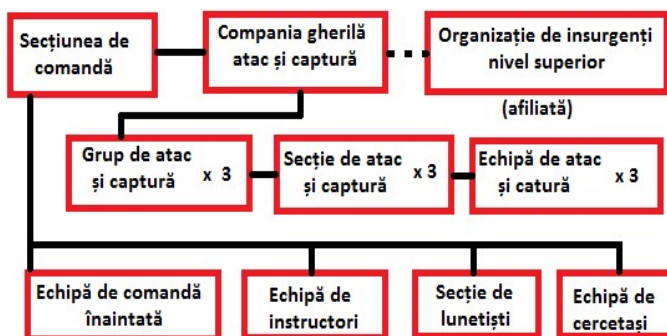

Figura nr. 2. Companie de gherilă atac și captură²

După cum se poate vedea, în comparație cu o organizație de insurgenți, organizațiile de gherilă au mai mult o organizare de tip militar. Mai mult decât atât, organizațiile de gherilă dețin armament similar cu cel al forțelor armate regulate. Acesta poate conține inclusiv aruncătoare, tunuri sau obuziere de 120 mm și chiar mai mari, rachete antitanc dirijate

² FM 7-100.4, *Opposing Force Organization Guide*, Washington DC, 2007, p.E-3.

(ATGMs), sisteme portabile de apărare antiaeriană (MANPADS), pot planta câmpuri de mine limitate și pot duce acțiuni de atac cu pionieri. Alte exemple de armament și capacități pe care organizațiile de gherilă le dețin și pe care cele de insurgenți nu le au în general, sunt mitraliere grele de 12,7 mm, arme fără recul de cal. 73, 82, 84 mm., obuziere de cal. 100 și 120 mm., lansator de rachete de 107 și 122 mm., sisteme de bruijaj GPS și capacități de cercetare de transmisiuni și comunicații.

1.4. Organizații criminale

Organizațiile criminale sunt în mod normal independente de controlul statelor, iar unele își pot extinde acțiunile în afara granițelor statului pentru a opera la nivel regional sau global. Organizațiile criminale de mărime mică, de obicei, nu pot afecta domeniul politic militar sau judiciar însă cele la nivel regional și global o pot face. Armamentul și echipamentul pot varia în funcție de tipul și mărimea acestor organizații. Acestea pot fi constituite având caracteristicile unei grupări/organizații paramilitare. În figura nr 3 este prezentat un exemplu de organizație criminală de nivel mai mare.

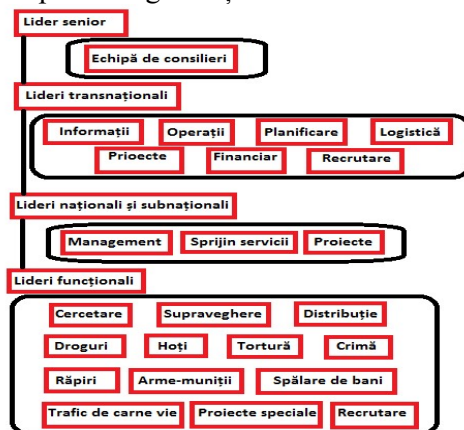

Figura nr. 3 – Organizație criminală³

De comun acord sau atunci când interesele coincid, organizațiile criminale se pot afilia cu alți actori non-statali paramilitari, ca insurgenții și

³ TC 7-100, Headquarters Department of the Army, *Hybrid Threat*, Washington DC, 2010, pp. 6-7.

forțele de gherilă. Insurgenții și forțele de gherilă pot acționa în aceeași zonă cu organizațiile criminale, le pot oferi securitate și protecție acestora în schimbul sprijinului financiar sau cu armament. Organizațiile de gherilă și insurgenți pot desfășura acțiuni de diversiune, de cercetare și avertizare, spălare de bani, contrabandă, transport și alte tipuri de acțiuni în numele și interesul organizațiilor criminale.

La un anumit moment, organizațiile criminale pot fi afiliate cu actori militari și paramilitari statali. Pe timpul războiului, de exemplu, statele pot încuraja și sprijini cu materiale organizațiile criminale pentru executarea unor acțiuni de destabilizare a populației civile a unui stat învecinat.

Organizațiile criminale pot folosi ca metode de acțiune pentru îndeplinirea obiectivelor propuse, acțiuni criminale, tactici de tip terorist, metode militare neconvenționale. Aceștia pot deține tehnologii performante, echipament și armament avansat, datorită faptului că, au potențialul financiar necesar achiziționării acestor tehnologii. Organizațiile criminale nu-și vor modifica structura pe timpul războiului decât dacă, acest lucru ar aduce anumite avantaje acestora sau dacă, ar fi obligați.

Organizațiile criminale pot executa acțiuni de manipulare a populației pentru a câștiga și menține sprijinul acesteia. O populație atrasă de partea acestora poate oferi securitate și sprijin. Aceasta constituie o sursă foarte bună de informații, contrainformații și sprijin de securitate. Informații și securitate se mai pot obține prin acțiuni de constrângere, tortură și mită.

1.5. Legăturile de tip hibrid

Amenințarea hibridă este o compoziție formată din mai multe grupări diferite. Legăturile dintre aceste grupări nu vor avea un standard organizațional ușor de identificat. Ceea ce unește capacitățile și intențiile componentelor amenințării hibride este scopul comun. Acesta poate aduce împreună diferite grupuri care în mod normal luptă unele împotriva celorlalte.

Organizațiile afiliate cooperează pentru îndeplinirea acestor scopuri în ciuda faptului că nu au o comandă formală sau o organizare de tip ierarhic. Acestea sunt în mod normal grupări non-militare și paramilitare, ca de exemplu carteluri de droguri sau criminale, insurgenți, celule teroriste sau mercenari.

Acele forțe neregulate, care operează în zona de responsabilitate a unei unități militare, pot fi afiliate acestora, fără să existe relații de subordonare între ele. În unele cazuri aceste forțe afiliate pot primi suport din cadrul unității militare, conform înțelegerii de colaborare dintre acestea.

2. Modul de acțiune al forțelor de tip hibrid

Inițiativa și mobilitatea caracterizează tacticile folosite de amenințarea hibridă pentru apărarea și securizarea bazelor în care se antrenează, se autosusțin, se pregătesc pentru misiunile următoare și își îmbunătățesc capacitățile operaționale. În același timp acțiunile tactice colective pot avea consecințe strategice. Aceste acțiuni sunt îndreptate spre a menține inamicul stresat permanent fizic și psihic prin acțiuni de hărțuire și inducere în eroare, fără a se dori înfrângerea totală a inamicului, deoarece acest lucru nu ar aduce avantaje.

Acțiunile tactice ale amenințării hibride pornesc de la acțiuni de culegere de informații, constrângeri pentru obținerea de sprijin logistic și financiar, asasinarea unor lideri considerați inamici, sabotaj și ajung până la desfășurarea unor acțiuni specifice luptei armate (apărare și ofensivă) îndreptate împotriva unor forțe armate regulate.

2.1. Sinergia acțiunilor executate de forțe regulate și neregulate

Forțele amenințării hibride înțeleg că, mediul care produce cele mai multe consecințe asupra statului agresat este unul în care operațiile militare convenționale se îmbină cu acțiunile forțelor neregulate. Conceptul amenințării hibride nu este de a face ceva cu ceea ce are la dispoziție, ci de a crea în mod deliberat acțiuni complexe cu capacitățile pe care le au la dispoziție.

Fiecare componentă a amenințării hibride aduce o capacitate în plus. Acțiunile sinergice ale acestor capacități creează o multitudine de acțiuni complexe care afectează toate variabilele operaționale. Mai mult de atât, amenințarea hibridă îmbunătățește aceste acțiuni complexe prin crearea unei matrici de forțe, tehnologii și tehnici într-o continuă schimbare.

2.2. Războiul informațional-element cheie

Acțiunile forțelor hibride sunt des îndreptate spre a conduce acțiuni de război informațional și nu doar acțiuni pur militare.

Managementul, diseminarea și controlul informațiilor au fost întotdeauna critice pentru succesul acțiunilor tactice. Aducând avantaje imense, informațiile și sistemele tehnologice informaționale își diversifică domeniile de aplicare, măresc impactul acestora și devin din ce în ce mai sofisticate. Forțele hibride conștientizează ce importanță are războiul informațional și ce avantaje aduce acțiunilor tactice, de aceea comandanții acestora depun eforturi considerabile pentru a încorpora aceste acțiuni în cadrul tuturor acțiunilor și misiunilor tactice executate.

Războiul informațional poate degrada comunicațiile și modul de comunicare al inamicului și poate manipula sau bruiă imaginea generală a câmpului de luptă. De asemenea, prin intermediul războiului informațional forțele hibride pot încetini sau controla ritmul de desfășurare al operațiilor militare prin acțiuni de inducere în eroare, acțiuni combinate de influențare a percepției inamicului și război electronic. De exemplu, amenințarea hibridă poate acționa pentru distrugerea unor ținte inamice sau poate orchestra și executa acțiuni de manipulare a percepției, care vor conduce la diminuarea sprijinului național și internațional al inamicului, cauzând ezitare sau pierderea temporară a inițiativei. Multe dintre acțiunile tradiționale de război electronic pot contribui la succesul aplicării războiului informațional la nivel tactic, influențând sau slăbind superioritatea informațională a inamicului.

Războiul informațional sprijină misiunile critice de contracarare ale elementelor de cercetare aparținând forțelor convenționale adverse. Amenințarea hibridă caută în permanență metode de atac, de degradare și de manipulare a capacităților de cercetare, de informații, de supraveghere și de achiziția țintelor (ISTAR) aparținând adversarului. Tot acest sistem de achiziție a țintelor și toți senzorii reprezintă obiective importante pentru amenințarea hibridă.

2.3. Poziții de luptă complexe

Amenințarea hibridă diminuează expunerea la focul inamicului și la elementele ISTAR ale acestuia prin utilizarea *pozițiilor de luptă complexe* și prin utilizarea factorilor culturali. Acestea sunt destinate protecției forțelor hibride împotriva detecției și atacului, precum și pentru menținerea puterii de luptă a acestora până când condițiile permit executarea de acțiuni

ofensive. În cazul unui atac, pozițiile de luptă vor fi apărate atâta timp cât nu afectează puterea de luptă, altfel, forțele hibride se vor retrage din acestea.

Pozițiile de luptă complexe au unele caracteristici care le diferențiază de pozițiile de luptă standard, cum ar fi:

- căi de apropiere limitate (nu este o necesitate ca acestea să fie dispuse pe căi de apropiere);
- căile de apropiere sunt foarte ușor de supravegheat de către forțele aflate în aceste poziții de luptă;
- au posibilități de apărare și observare în 360°;
- au măsuri de contramobilitate reduse, acestea putând demasca locația acestora;
- posibilități de organizare în secret a stocurilor/depozitelor de armament și materiale;
- refugiu din care se vor lansa atacuri locale.

„Factorii culturali reprezintă posibilitatea de apărare a forței hibride, față de sistemele de armament ale forțelor considerate inamice, folosind diferențele culturale în măsură să descurajeze folosirea acestora. Ca de exemplu folosirea facilităților religioase sau medicale ca bază de foc sau legarea prizonierilor în fața pozițiilor de tragere și în fața mașinilor”.⁴

2.4. Războiul sistemelor

Forțele hibride vor urmări fracționarea puterii de foc prin distrugerea sau neutralizarea punctelor vulnerabile existente în sistemul de luptă al inamicului. Un sistem reprezintă un set de elemente, care conectate și relaționate între ele, dau un rezultat care nu poate fi obținut prin utilizarea în mod independent a oricărei componente ale acestuia. Ingredientele esențiale ale unui sistem o reprezintă componentele acestuia și sinergia rezultată din folosirea împreună a componentelor cu alte sisteme. Mai mult de atât, un sistem de sisteme este un set de sisteme diferite, atât de conectate și relaționate între ele, încât să producă un efect care nu poate fi atins de nici un sistem folosit individual. Amenințarea hibridă vede mediul operațional, câmpul de luptă, propriile instrumente de putere și instrumentele

---

⁴ TC 7-100, Headquarters Department of the Army, *Hybrid Threat*, Washington DC, 2010, pp. 5-2.

adversarului de putere, ca o colecție de sisteme complexe, dinamice, și integrate, compuse din subsisteme și componente.

Războiul sistemelor servește ca un instrument conceptual și analitic pentru a ajuta la planificarea, pregătirea și executarea războiului. Intenția este de a identifica componentele critice ale sistemului și de a le ataca într-un mod care va degrada sau distruge utilizarea sau importanța sistemului în ansamblu. Principalul principiu al războiului sistemelor este identificarea și izolarea subsistemelor critice sau a componentelor care dau posibilitatea oponentului să-și îndeplinească obiectivele propuse. Accentul este pus pe dezagregarea sistemului făcând subsistemele și componentele sale ineficiente. În timp ce agregarea acestor subsisteme sau componente este ceea ce face ca activitatea sistemului să funcționeze, interdependența acestor subsisteme constituie o potențială vulnerabilitate.

2.5. Adaptarea după funcțiune

Amenințarea hibridă va alege opțiunea cea mai eficientă pentru exercitarea fiecărei funcțiuni de luptă, indiferent de scopul inițial, legile războiului sau ierarhia militară. În cazul în care un copil, la un colț de stradă, cu un telefon mobil este cel mai eficient mijloc de a furniza avertizare timpurie a liderilor implicați într-o acțiune tactică, atunci așa se va acționa chiar dacă există posibilitatea folosirii unor dispozitive ISTAR scumpe și sofisticate sau a altor tehnici.

Amenințarea hibridă va achiziționa, în mod normal, o capabilitate care să-i permită libertate de acțiune împotriva oponentilor săi. Aceste capabilități vor fi adaptate pentru a exploata caracteristicile potrivite, în așa fel încât, să-i aducă cel mai bun avantaj împotriva forțelor oponente.

Concluzii

Concluzionând acest articol, putem spune că, conflictele actuale sunt caracterizate prin originalitate, și însumând, ca mediu de desfășurare al acțiunilor, toate domeniile unei societăți și anume cel politic, militar, economic, social, religios, cuprinzând în același timp organizații teroriste, de crimă organizată și folosindu-se de valurile de emigranți, care și-au părăsit propriile teritorii pentru a fugi din calea războiului.

Războiul hibrid, prin utilizarea în același timp a capabilităților convenționale și neconvenționale, non letale, letale și neregulate, combinate

cu elemente de criminalitate organizată, are ca scop reducerea avantajului calitativ sau cantitativ al adversarului și chiar obținerea unui propriu avantaj. Pentru a înțelege mediul în care are loc un conflict hibrid, trebuie făcută o analiză multidomeniu, ceea ce în termeni militari poartă denumirea de analiză PMESII (politic, militar, economic, social, informațional, infrastructură).

Flexibilitatea, inițiativa și mobilitatea sunt caracteristicile de bază care stau la baza formării forțelor de tip hibrid și modului de acțiune al acestora.

Cheia luptei împotriva amenințărilor de tip hibrid o reprezintă identificarea elementelor componente ale acestora și înțelegerea modului de acțiune a fiecărei componente în parte. Succesul operațiilor este dat de sinergia efectelor, efecte care pot fi obținute la toate nivelurile războiului.

Ca să lupți împotriva unei amenințări hibride, mai întâi trebuie să înțelegi foarte bine fenomenul, să-l accepți, să-i identifici componentele pentru a le putea contracara, să cunoști modul cum acționează fiecare componentă, să planifici foarte bine operațiile și abia apoi să acționezi.

Din punctul nostru de vedere, împotriva unui război hibrid trebuie să răspunzi cu o *forță hibridă*, sub comandă unică, care să coordoneze permanent acțiunile. Niciodată nu se va putea contracara o amenințare hibridă numai cu forțe convenționale. Identificând componentele amenințării hibride obligatoriu se vor identifica și forțele proprii, cu care se va putea acționa împotriva fiecărei componente. Și, în acest context, când spunem forțe proprii nu ne referim doar la forțe armate regulate, ci ne referim la majoritatea instituțiilor statului și la cooperarea interinstituțională, respectiv interdepartamentală.

BIBLIOGRAFIE

- *** FM 7-100.4, Opposing Force Organization Guide, Washington DC, 2007.
- *** TC 7-100, Headquarters Department of the Army, Hybrid Threat, Washington DC, 2010.

